

**UTOPIES
D'ANAR
PER CASA**

XEAS PV

Xarxa de l'Economia Alternativa
i Solidària del País Valencià
xeas.org

Dinamització de les activitats

Cures

→ Al Detall, cooperativa
Estudis sociològics i de mercat

Habitatge cooperatiu

→ Crearqció, cooperativa
Arquitectura i urbanisme
→ El Rogle, cooperativa
Mediació i advocacia

Sobirania alimentària

→ Pablo Torró Vidal

Il·lustració i maquetació

Paula R. Zapata

Desembre, 2023

Des de la Xarxa de l'Economia Solidària del País Valencià portem treballant des del 2022 tres àmbits estratègics per a l'Economia Solidària i els moviments socials del nostre territori: l'habitatge, les cures i la sobirania alimentària. Hem fet diferents tipus d'activitats: trobades, videoconferències, xerrades, intercanvis d'experiències, etc.

El nostre objectiu ha estat consolidar i enfortir aquells projectes econòmics i socials amb vocació transformadora existents al voltant d'aquests eixos temàtics. Així, hem posat els nostres humils recursos a disposició d'abalisar, entre totes i des de baix, els camins que ens permeten fer més propers altres futurs possibles al model insaciable i ferotge del capitalisme.

Al fil d'aquesta pretensió, aquest dossier és un recull de les principals conclusions de les activitats dutes a terme en el marc de les jornades "Idearia Valenciana, utopies d'anar per casa" al llarg dels mesos d'octubre i novembre del 2023. És, per tant, testimoni i voluntat per afrontar des de l'Economia Solidària els efectes que tenen les múltiples crisis sobre les nostres vides, una tasca que demanda la participació de totes: col·lectius, associacions, cooperatives, sindicats, xicotet comerç, moviments socials, etc.

Cures

QUÈ VOLEM?

Necessitem un sistema integral de les cures, que garantisca el benestar i els drets de les persones que cuiden i de les que són cuidades.

Volem fer una bona anàlisi del sector, diversificant els diferents tipus de cures que hi ha. Volem visibilitzar la situació de vulnerabilitat en què es troben les treballadores de la llar així com les persones necessitades d'assistència. Volem sensibilitzar la societat sobre el pilar que representen les cures en el sistema i volem lluitar pels nostres drets, fent incidència política per canviar la nostra situació.

QUÈ ENS CAL PER A ASSOLIR-HO?

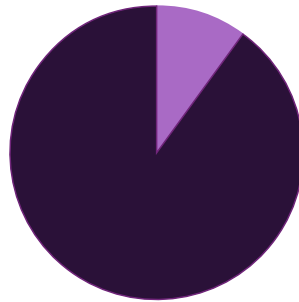
- Canviar significativament la llei d'estrangeria, que permet que les migrades estiguen tres anys sense possibilitat de cotitzar malgrat tenir possibilitats de contractació.
- Abolir o fer una profunda transformació de la condició d'interinatge en domicili, que actualment representa una condició de semiesclavitud, generant greus vulneracions dels drets laborals i humans de les treballadores.
- Acabar amb el *multitasking* que s'exigeix a les treballadores, que fan d'infermeres, perruqueres, cuineres, esteticistes, massatgistes, nutricionistes, netejadores, psicòlogues...
- Demanar responsabilitats als diferents agents: a governs i partits, a ministeris, a entitats públiques i privades, i a la societat en general.
- Garantir que hi haja inspeccions de treball i que la Llei d'inviolabilitat dels domicilis ho permeta.

1/4 en llindar de pobresa

SEGONS L'AIPHYC

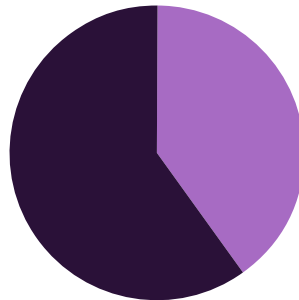
90% són dones

SEGONS L'ASLAMEC

60% són migrants

SEGONS L'ASLAMEC

- Modificar la Llei de dependència de manera que es considere la dignitat i el dret de gestió de la pròpia vida de les persones.
- Denunciar quan hi ha vulneracions dels drets de les treballadores, perquè malgrat que moltes estiguen en situació d'irregularitat administrativa, s'estan aconseguint indemnitzacions.
- Regularitzar els diferents tipus de cures i que estiga reflectit en conveni, com qualsevol altre sector professional.
- Revertir el poc valor social de la figura d'assistent personal per evitar tantes rotacions.

“
Si les treballadores no estan bé, les persones cuidades tampoc ho estaran.
”

QUINES ACCIONS EMPRENDREM?

AUTOORGANITZACIÓ

- Crear grups de suport en matèria de salut mental per a les treballadores de la llar.
- Organitzar-nos col·lectivament per generar un empoderament i ser capaces de reclamar els nostres drets (que es regulen els horaris, que es paguen les hores extres...).
- Promoure la creació de cooperatives d'usuàries i treballadores, un model que elimina intermediàries i garanteix els drets, tant de qui cuida com de qui és cuidat. D'aquesta manera es planta cara a la gestió nefasta de les residències, que busca ampliar beneficis a base de reduir en alimentació i personal.

COMUNICACIÓ

- Visibilitzar i combatre el racisme institucional i social. Les treballadores de la llar pateixen moltes opressions: violència masclista, analfabetisme, barrera lingüística, edatisme, religions minoritàries...

FORMACIÓ

- Revaloritzar la figura d'assistent personal a través de formacions públiques.
- Informar-nos per ser coneixedores dels nostres drets i poder-los defensar quan ens trobem en situacions de vulneració d'aquests.

MOBILITZACIÓ

- Exigir un reconeixement dels riscos laborals i de malalties professionals associades.
- Revertir la feminització del sector, fer participis als homes de les cures.
- Volem impulsar la figura de l'assistent personal per a garantir la independència de l'individu.
- Aconseguir un augment del pressupost en Benestar Social.

“

Les cuidadores tenim la memòria del país a les nostres mans. Som qui escolta els relats de vida d'àvies i avis.

La Llei de dependència ataca els drets de les persones amb diversitat funcional en centrar-se tan sols en les cures merament geriàtriques.

”

Habitatge cooperatiu

QUÈ VOLEM?

L'habitatge cooperatiu en cessió d'ús és una ferramenta essencial per afrontar el dret a l'habitatge a través de l'autopromoció, la propietat col·lectiva i la seguretat residencial. Al País Valencià encara no comptem amb projectes en fase de convivència, sols en impuls o consolidació. Per aquest motiu, es proposa aprofundir en la consolidació del model.

Ens adrecem a persones i grups que participen en un projecte actiu d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Aquests projectes s'organitzen, al País Valencià, al voltant de la xarxa "Cohabitem", una coordinadora centrada en la regulació de finançament públic per a cohabitatge però amb més funcions associades.

QUÈ ENS CAL PER ASSOLIR-HO?

ENFORTIR I ARTICULAR LA XARXA

- Millorar el funcionament de la nostra xarxa per generar una estructura forta i poder representar a tots els grups.
- Definir els nostres objectius i poder tenir una interlocució eficaç amb la resta d'agents de l'ecosistema: administracions públiques, moviments per l'habitatge...
- Enfortir els canals de comunicació del model i la seua difusió: esdeveniments, mitjans de comunicació... Han de saber qui som, què volem, com funciona el finançament d'un sòl i quina és la utilitat social de l'habitatge cooperatiu.

FORMACIÓ PER A GRUPS I PARTICIPANTS

- Conèixer bé els passos a seguir en el procés de creació i consolidació d'una cooperativa: com és un pla de formació d'una cooperativa

13 grups actius

D'HABITATGE COOPERATIU AL PAÍS VALENCIÀ
FONT: COHABITEM

32,4% de la renda destinada a la llar

DESPEJA MITJANA PER LLAR SEGONS RENDA MITJANA A LA CV 2022 / FONT: IVE GVA

Sols 2,5% d'habitatge social

EN L'ESTAT ESPANYOL, FRONT AL 9% EN EUROPA / FONT: OBSERVATORIO VIVIENDA Y SUELO

- i quines qüestions tècniques es requereixen.
- Aprendre per gestionar i cuidar les nostres comunitats, comunicar-nos de forma efectiva, no violenta i anticipar i resoldre conflictes.
 - Formar-nos en termes econòmics i financers, i adquirir habilitats per poder elaborar i implementar els plans de viabilitat de les nostres cooperatives.

PROFESSIONALITZAR L'ACOMPANYAMENT

- Enfortir un teixit professional vinculat a l'habitatge cooperatiu i a l'economia social i solidària per a acompanyar, assessorar i oferir serveis als grups.
- Definir necessitats dels grups per explorar vies de mancomunar recursos o contractar de forma col·lectiva serveis: formacions, assessories...

“
Si no tenim el suport de l'Administració, és molt difícil que ens concedisquen crèdits.
 ”

QUÈ PODEM FER PER CONSOLIDAR PROJECTES?

ARTICULAR ELS GRUPS ACTIUS

- Agrupar els grups actius a la nostra xarxa segons les seues característiques.
- Opció 1. Ho podem fer segons la fase en què es troben per fer incidència en la idea d'acompanyament integral (gestació, acceleració, consolidació i promoció).
- Opció 2. Ho podem fer per línies professionals que es necessiten, i farem incidència en la visió d'acompanyament sectorial: serveis de gestió del projecte, cohesió del grup, serveis jurídics, viabilitat econòmica, assessoria fiscal i comptable, arquitectura...

DEFINIR DEMANDES COMPARTIDES

- Debatre entre els grups si hi ha demandes i necessitats compartides que requerisquen acompanyament.
- Formacions compartides: en quins temes ens volem formar i a qui les volem demanar. Com les enfoquem per ajudar-nos en l'autogestió i l'empoderament, sistematitzar coneixement i poder-lo compartir.
- Mancomunar serveis: condicions per dissenyar programes que genere un marc d'aprenentatge i assessorament compartit per a grups en similars condicions.
- Economia d'escala: explorar vies d'ajuntar-se diferents grups per professionalitzar serveis amb un preu especial o servei en exclusivitat.
- Transferència de coneixements: sistematitzar i compartir resultats dels grups per millorar el funcionament de la xarxa i a futur.

DEFINIR MODEL DE CONTRACTACIÓ

- Debatre entre els grups si es volen generar uns requisits compartits per a prioritzar i definir les condicions de contractació i tipus de professionals. Per exemple: prioritjació de professionals de l'economia social i solidària, locals, en contacte amb les federacions...

“
Als majors no ens els concedeixen per ser majors, i als joves per ser joves. Hem de demanar suport del model a les administracions.
 ”

Sobirania Alimentària

QUÈ VOLEM?

Volem ser una xarxa forta, estable, ampla, amb capacitat d'incidència política. Volem ser un espai de participació intersectorial capaç de generar estratègies conjuntes. Volem ser un moviment reconegut, impulsat per una massa crítica i ampla de gent. Volem aconseguir preus raonables tant per a productores com per a consumidores, i que les treballadores puguen viure de la terra de forma digna. Volem generar un canvi de consciència.

QUÈ ENS CAL PER ASSOLIR-HO?

COMUNICACIÓ

- Noves formes de comunicació més efectives i coordinades.
- Fer incidència política amb una comunicació coordinada, tenint clara la línia política i sent capaces de fer de contraveu del que vaja succeint.
- Treballar de forma local però amb una bona comunicació cap enfora per a generar rèplica en altres territoris.
- Fomentar un consum més conscient teixint compromís entre consumidor i productor.

FORMACIÓ

- Aprendre l'ús d'eines digitals lliures (sobirania tecnològica).
- Inspirar-nos coneixent altres persones i formes de treballar, motivar-nos a través d'altres experiències, conèixer èxits i fracassos...
- Compartir coneixements i una major professionalització

64,4 edat mitjana

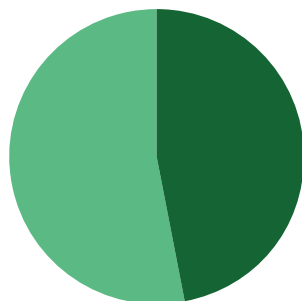
DE LES AGRICULTORES,
ACTUALMENT, AL PAÍS
VALENCIÀ / FONT: AVA-ASAJA

El 0,1% són dones menors de 30 anys

LES TITULARS DELS TERRENYS
D'EXPLOTACIÓ / FONT:
CCPV-COAG

47,2% super-mercats

ACAPAREN LES VENDES
D'ALIMENTACIÓ / FONT: COAG

AUTOORGANITZACIÓ

- Millorar les eines i formes de fer, amb l'objectiu de garantir la coordinació del sector per a fer rodar tot l'engrenatge.
- Descentralitzar de les ciutats i col·lectivització de què aquesta disposa.
- Generar eines de suport mutu en termes econòmics per poder reforçar un projecte quan aquest passa per un mal moment.
- Compartir la responsabilitat del model entre la part productora i la consumidora. Cal compromís per part de les consumidores (major conscienciació).
- Coordinació entre xarxes per a poder aprofitar el treball existent i multiplicar-lo.

“
**Sovint, els
 supermercats
 apugen preus
 i els camperols no
 diuen res perquè
 en són dependents,
 hi ha interessos.**
 ”

MOBILITZACIÓ

- Garantir salaris dignes.
- Major suport de les persones consumidores, administracions i institucions per fer possible un canvi de model de consum.
- Defensar l'accés a la terra, a l'aigua, als coneixements i als recursos econòmics.
- Reclamar preus justos per als productors i consumidors.

QUINES ACCIONS EMPRENDREM?

Les línies d'acció que volem dur a terme són:

- Garantir la viabilitat econòmica i personal dels projectes agroecològics al territori.
- Volem una coordinació amb clar posicionament anticapitalista.
- Professionalització de la coordinació i comunicació del sector.
- Volem implementar l'ús d'eines digitals alternatives per assolir la sobirania tecnològica.

ORGANITZACIÓ

- Treballar per fomentar el relleu generacional al camp.
- Coordinar iniciatives ja existents.
- Crear una agenda política digital compartida i accessible que permeti compartir coneixement.
- Donar suport a altres projectes del territori.
- Coordinar campanyes d'incidència política concretes en l'àmbit local i global.
- Teixir aliances amb col·lectius i projectes d'altres àmbits els quals comparteixen valors.

FORMACIÓ

- Millorar i aprendre sobre nous models de governança.
- Formació en eines digitals alternatives a les comarques.
- Suport col·lectiu en formació activista.

“
**Gran part
 del nostre
 coneixement
 sobre la terra
 ja no serveix,
 ja no funciona.**

**Amb el canvi
 climàtic tot està
 canviant i hi ha
 molta incertesa
 sobre els tempos
 de la sembra,
 inclemències
 meteorològiques,
 plagues...**

”

Han participat

Alianza por la solidaridad
alianzaporlasolidaridad.org

Asapechavae
asapechavae.org

Asamblea Feminista de València
@assembleafeminista

Asociación Amuinca
661 946 204

Asociación de Convivencia Parque Lidon
asociacionparquelidon.wordpress.com

Asociación Intercultural de Profesionales del Hogar y de los Cuidados (AIPHYC)
623 457 408

Asociación Latinoamericana de Castellón (ASLAMEC)
aslameca@gmail.com

Asociación de Mujeres Inmigrantes en Castellón (AMUINCA)
amuinca@gmail.com

Cáritas
caritasvalencia.org

Casa Perú Valencia
casaperu.org.es

Comissions Obreres del País Valencià
pv.ccoo.es

Federació d'Associacions de persones amb discapacitat física i orgànica de la

provincia de València (COCEMFE)
cocemfevalencia.org

Laborarte
espaciolaborarte.com

Muntis Inclusiu
muntis.cat

Oficina de Vida Independent "Sole Arnau Ripollés"
ovicastello.org

SAD Municipal Valencia
964 234 191

Servicio Jesuita a Migrantes Valencia (SJM)
sjmvalencia.org

Transversal Coop
transversalcoop.org

Viu a ta casa
viuatacasa.com

Viu al Niu
@viualniu

Valencia Acull
valencia-acoge.org

Alternacoop
alterna.coop

Del camp a la taula
delcampalataula.org

Grain
grain.org

Grup Consum El Cabasset
@grupdeconsumelcabasset

Hortenda

Per l'Horta
perlhorta.info

In love con la terreta
cohabittem.org

Kapis
kapis@riseup.net

L'Aixada com Eixida
aixadacomeixida.wixsite.com

Xarxa Llauradora de les Comarques Centrals
xarxallauradora.net

Alicante convivencia
cohabittem.org

Cau Cohousing
cohabittem.org

Cohabitem
cohabittem.org

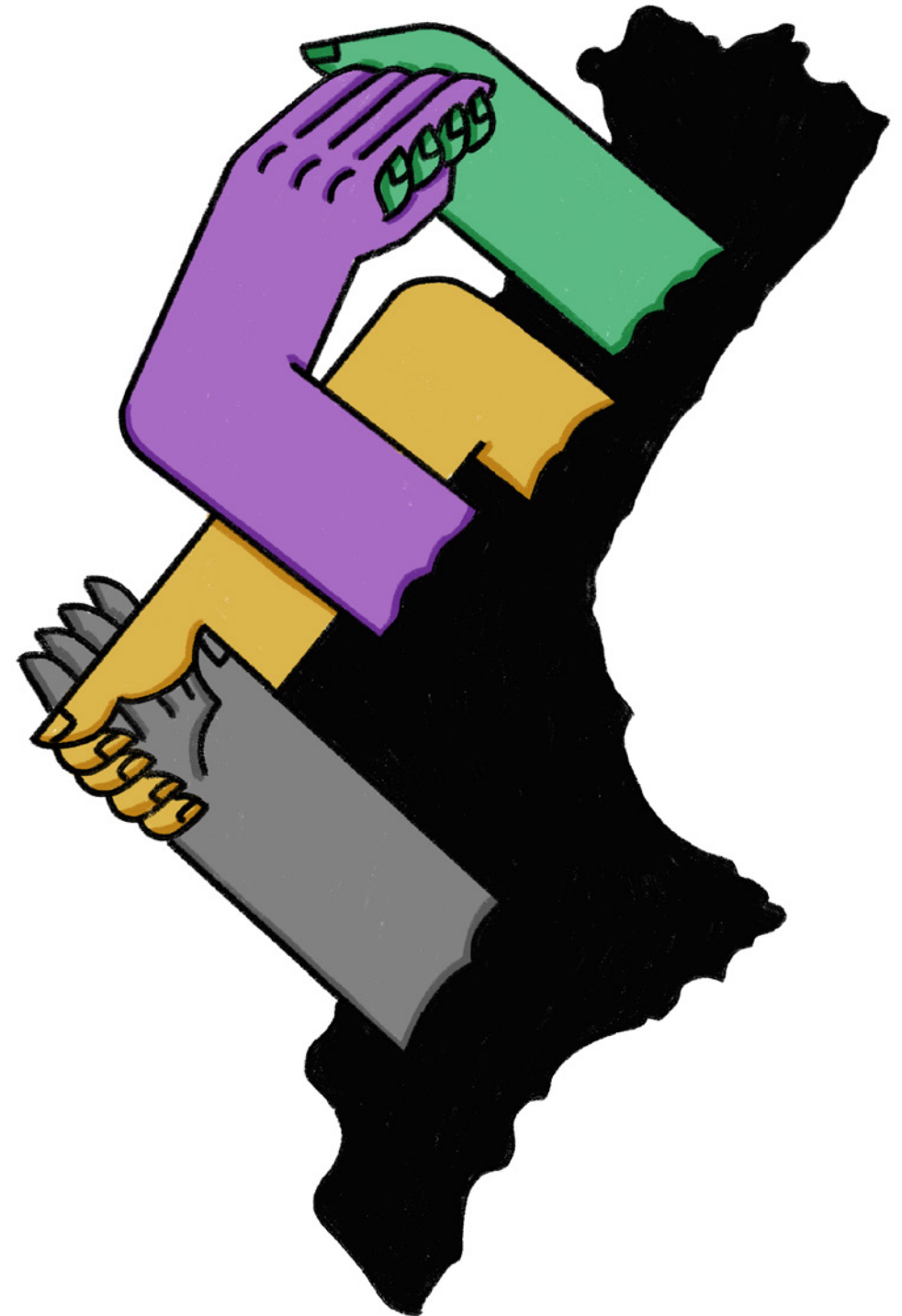
Corriol
cohabittem.org

Domèstiques
domestiqueslab.com

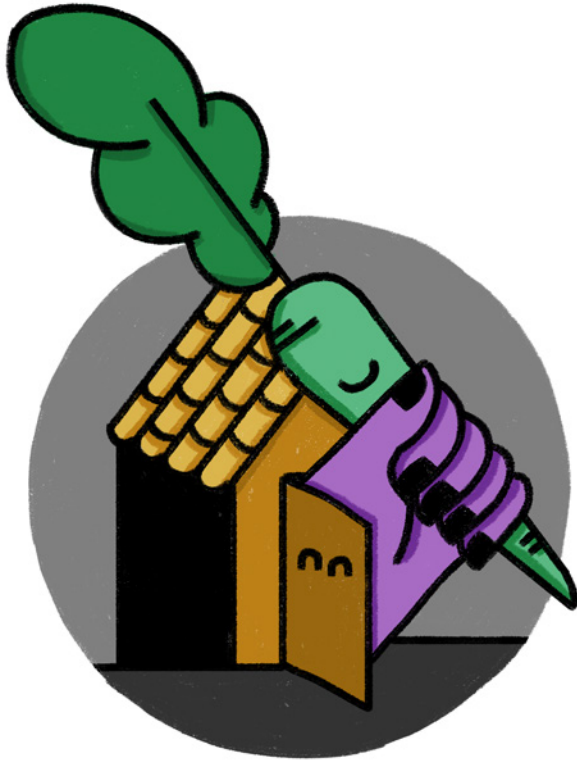
FECovi
fecovi.es

Resistir
cohabittem.org

Vacaciones permanentes
cohabittem.org

#UtopiesDanarPerCasa

info@reaspaisvalencia.org
722 781 657
xeas.org

